

Gemeente van Christus,

We zijn de komende weken hier in de Bergkerk omringd door iconen. Bijzonder om deze kunstvorm uit de oosters-orthodoxe traditie hier in onze Hollandse protestantse kerk te hebben. Iconen worden in de regel niet gesigneerd, het schilderen van iconen is heilige ambachtelijkheid, men gaat ervan uit dat het Gods hand is die het schilderen begeleidde. Gelukkig weten wij wel aan wie we deze iconen te danken hebben en we zijn haar zeer erkentelijk voor de collectie.

Een icoon is niet zomaar een schilderij, daar gelden allerlei regels voor, een icoon is vooral een venster. Een icoon, is een verbeelding, een schouwing van een andere werkelijkheid. Afgelopen week vertelde iemand in een gesprek, hoezeer ze tegen de komende donkere dagen opzag hoe dat aan je kan trekken en wat een opgave het kan zijn om de dag te begroeten. Iconen zijn lichtgevende vensters in donkere dagen.

Geloof is -zou je kunnen zeggen- een vorm van kennis. Geloven is weten dat het anders kan, een nieuwe blik, een andere kijk. In de traditie van de kerk ontstond een korte tekst die de dopeling uit het hoofd kon leren om bij gelegenheid paraat te hebben. Zo konden ze weten dat het anders kan. Het credo ... ik geloof in God ... ik vertrouw erop dat God ertoe doet! Ik ga ervan uit dat zijn macht geldt en dat moet ieder die zich almachtig waant wel weten. Het is als het uitroepen van de vrijheid, terwijl de feitelijke samenleving nog in handen is van allerlei almachtige bazen en bovenbazen, van wereldleiders, ijzervreters, religieuze goeroes en mediagenieke sterren.... Ik geloof ... is als het uitroepen van Bevrijdingsdag terwijl de wereld nog bezet gebied is. Daar gaat het om dat is het icoon, het venster op het heilige. Nu ligt daar ook een vraag. En het evangelie neemt doet ons die vraag indringend onder ogen komen.

Een hoveling, een ambtenaar uit Kafarnaüm kan zijn rusteloze hoofd niet meer stil zetten. Twee gedachten die strijden om de voorrang hebben zich vast in zijn hoofd gezet.... het draait maar door, het angstzweet breekt hem uit. Enerzijds die allesoverheersende ontstellende gedachte: 'Mijn kind ligt op sterven'. Mijn toekomst, mijn eigen vlees en bloed... is er wel een toekomst als ik het meest kostbare moet laten gaan? Het draait maar door in zijn hoofd als een rusteloze tijger in een kooi. Maar er is ook een andere gedachte als een terugkerend refrein zingt het bij hem rond een wijsje waar je niet los van komt Jezus is terug in Kana, waar water wijn werd. Hij heeft het alleen maar van horen zeggen, maar het intrigeert hem en tot zijn eigen verrassing duikt die gedachte telkens weer op.

De ene gedachte is de confrontatie met de absurditeit en de kwetsbaarheid van het bestaan. De andere gedachte is een icoon, een venster van hoop, over Jezus en het verhaal van Kana, waar op een bruiloft die in het water viel de wijn weer ging stromen. Hier is iemand die het leven blijkbaar zo veranderen kan dat de blijdschap er weer in terugkeert.

Het verhaaltje vertelt dat de hoveling zijn zieke kind achter laat en op weg gaat naar Jezus. Zijn verlangen neemt de overhand en hij waagt het erop. Een dwaze gedachte. Kan het misschien ook anders? Is er een weg van hoop op geloof in de liefde? De echte beslissing valt niet aan het eind, maar aan het begin, als de hoveling alles achter zich laat, ...zijn zieke kind, zijn zeer beperkte toekomst... hij volgt zijn vermoeden dat het anders kan. Hij gelooft! zegt Johannes. Zonder dat vertrouwen zou de hoveling niet op weg zijn gegaan.

Je zoon leeft, krijgt hij te horen. Er is toekomst! De hoveling vertrouwt er op en keert terug naar huis. Wonderen, bewijzen, tekenen, ze zullen ons niet verder helpen. Als de hoveling thuis komt is zijn kind gezond. Er is niemand die iets gezien heeft, er is alleen dat woord van de Heer: Je zoon leeft. En dat ene woord, maakt het verschil. Daarom weest niet onnadenkend maar verstaat wat de wil van de Heer is. Zo schrijft Paulus aan de Efeziërs. Bedwelm je niet met wijn, maar wordt vervuld van Geest. Om in het gewone en o zo kwetsbare leven te leven met die andere woorden van vertrouwen en vertrouwdheid.

Ik moet denken aan wat al weer lang geleden - ds. Hans van der Werf schreef, predikant van de Dom in Utrecht. Hij kreeg kanker toen hij 53 was. In het ziekenhuis ontving hij stapels brieven van gemeenteleden. In die brieven stond dat ze voor hem baden, om een wonder waar hij zelf ondanks zijn grote nuchterheid toch ook wel even naar had uitgezien. Hij schreef in zijn ziekenhuisperiode brieven terug, die in het kerkblad verschenen. Hij bedankte voor alle liefdevolle aandacht en voor de goede wensen, maar, zo schrijft hij: 'U moet liever niet bidden dat er een wonder gebeurt. De waarheid is dat ik niet beter kan worden. Toen ik dat zelf echt besepte en probeerde te aanvaarden dat er geen groot wonder zou komen, gingen mijn ogen ineens open voor de kleine wonderen: dat een nachtzuster lief kwam vragen of ik wat wilde drinken, dat anderen de tijd namen om even bij

je te komen zitten. Dat je lichaamsfuncties 't allemaal weer gaan doen na een operatie.' Het is vol wonderen om u heen.

Tenslotte lees ik nog een stukje Paulus. Wandelt in de liefde, schrijft hij, zoals ook Christus u heeft liefgehad Gode tot een welriekende reuk. Dat is de levensgeur die Christus verspreidt. In een wereld vol doodslucht, gaat van de gekruisigde en opgestane Heer een geur ten leven uit. De apostel ruikt bij zichzelf de dood, maar rond Christus ruikt hij levensgeur. De de gemeente van Christus mag van die levensgeur leven. Ze snuift het op. En geuren blijven je een levenlang bij.

Wat kun je daar naar verlangen, naar de welriekende geur van liefde, naar levensadem als de dood je naar de strot vliegt, naar licht als je in het duister tast. Wat kun je er naar verlangen. Je mag erop vertrouwen, je mag erin geloven. Een geur ten leven.
Amen.